

ASTRONOMICKÁ POZOROVÁNÍ

Astronomická pozorování pro veřejnost - **ŘÍJEN:**

PONDĚLÍ * ÚTERÝ * STŘEDA * ČTVRTEK * PÁTEK

v 19:00 hodin

(od 26. října v 18:00 hodin, kromě středy 28. října)

Program pozorování:

Měsíc – ve druhé polovině října

Uran – po celý měsíc

Hvězdy a vícenásobné hvězdné systémy – po celý měsíc

Hvězdotupy, mlhoviny, galaxie – neruší-li příliš svým svitem Měsíc

MIMOŘÁDNÁ AKCE

16. října 2015 od 10:00 do 16:00 hodin

Hvězdárna Valašské Meziříčí, p.o. za podpory Města Valašské Meziříčí pořádá v rámci projektu **Rozvoj volnočasových aktivit na Hvězdárně Valašské Meziříčí** netradiční motivační den pro žáky základních a středních škol s cílem představit možnosti zájmových a volnočasových aktivit pro mladé lidi na hvězdárně.

Program:

- * prezentace na plazmovém monitoru ve vstupní hale
- * prezentace v přednáškovém sále (cca 20 minut) pro každou skupinu
- * praktické ukázky a možnosti zkusit si dálkové ovládání manipulátoru
- * pracovníci VUT Brno přivezou dálkově ovládané přístroje OR-PHEUS X3, Brontes a Scorpio

Program budeme upřesňovat, bližší informace najdete na internetových stránkách www.astrovm.cz.

ZÁJMOVÉ ASTRONOMICKÉ KROUŽKY

Astronomický kroužek pro žáky druhého stupně základních škol se schází **každou středu v 17:00 hodin** na Hvězdárně Valašské Meziříčí.

Zápisné do kroužku činí 200,- Kč na rok a je možné ho uhradit u vedoucí kroužku Martiny Exnerové nebo na sekretariátu hvězdárny.

POZORUJTE

Seskupení planet a Měsíce na rání obloze

V době od 8. do 11. října budeme moci ráno na východě pozorovat seskupení Měsíce, Venuše, Marsu, Jupiteru a Merkuru v blízkosti hvězdy Regulus.

PŘEDNÁŠKY

Pondělí 5. října 2015 v 19:00 hodin

Valašská astronomická společnost ve spolupráci s Městem Valašské Meziříčí, Českou astronomickou společností a Hvězdárnou Valašské Meziříčí, p. o. Vás srdečně zve na besedu

JAK TO VIDÍM JÁ

pohled orientalisty po 40 letech setkávání s arabským a islámským světem

Obsah besedy:

- * Vývoj arabského světa v moderní době (zejména po 2. sv. válce, i když zrovna ta není v arabském světě nijak výrazným mezníkem, na rozdíl od nás).
- * Arabské jaro, jeho příčiny a důsledky.
- * Současný Egypt.
- * Postavení islámu v současném světě.

Přednáší: *prof. PhDr. Ladislav Bareš, CSc.*, Český egyptologický ústav, Filozofická fakulta, Karlova univerzita v Praze.

Vstupné: dospělí 40,- Kč, mládež 30,- Kč.

* * *

Středa 7. října 2015 v 19:00 hodin

Valašská astronomická společnost ve spolupráci s Městem Valašské Meziříčí, Českou astronomickou společností a Hvězdárnou Valašské Meziříčí, p. o. Vás srdečně zve na přednášku

NEJNOVĚJŠÍ VÝSLEDKY

ČESKÝCH ARCHEOLOGICKÝCH VÝZKUMŮ V ABÚSÍRU

Český egyptologický ústav, pracoviště Filozofické fakulty UK v Praze, zkoumá staroegyptské pohřebiště v Abúsíru od r. 1960 až dosud. Za tu dobu se podařilo odhalit řadu významných památek včetně nedokončeného pyramidového komplexu faraona Raneferefa (5. dyn., kolem 2450 př. n. l.), v poslední době zejména pohřebiště spojené s rodinou dříve neznámé princezny Šeretnebtaj a královny Chentkaus, rovněž z 5. dynastie.

Přednáší *prof. PhDr. Ladislav Bareš, CSc.*, Český egyptologický ústav, Filozofická fakulta, Karlova univerzita v Praze.

Vstupné: dospělí 40,- Kč, mládež 30,- Kč.

Pátek 16. října 2015 v 19:00 hodin

Valašská astronomická společnost ve spolupráci s Městem Valašské Meziříčí, Českou astronomickou společností a Hvězdárnou Valašské Meziříčí, p. o. Vás srdečně zve na přednášku

PLUTO NEMÁ CHYBU

Koncem 16. stol. se Kepler mylně domníval, že mezi Marsem a Jupiterem se nachází planeta. Omyl získal na vážnosti díky Titiusovu-Bodeovu pravidlu, na jehož základě se

začala chybějící planeta hledat, zdánlivě úspěšně díky objevu planety Ceres. V polovině

19. stol. se však ukázalo, že prakticky v téže vzdálenosti se nachází nejméně

22 planet. Od té doby nazýváme tělesa mezi Marsem a Jupiterem planety. Objevy planet Uranu a Neptunu ukázaly, že

jejich dráhy jeví odchylky od předpovědi, což měla způsobovat další planeta. Pluto byl nalezen

až roku 1930, ale dnes v prostoru Pluta už známe přes 1 600 obdobných těles. Pluto je tedy ve skutečnosti prvním objeveným objektem nové složky Sluneční soustavy. Díky měřením sondy New Horizons se podařilo napravit omyl, kterých se astronomové během čtyř století zkoumání hlubin Sluneční soustavy dopouštěli.

Přednáší *RNDr. Jiří Grygar, CSc.*, Fyzikální ústav AV ČR, v.v.i.

Vstupné: dospělí 40,- Kč, mládež 30,- Kč.

AKCE

Sobota 10. října 2015 od 9:00 do 16:00

Odbor Klubu Českých turistů TJ Valašské Meziříčí ve spolupráci s **Hvězdárnou Valašské Meziříčí** a **Valašskou astronomickou společností** pořádají v sobotu 10. října 2015 další ročník turistického pochodu

PODZIMNÍ PUTOVÁNÍ VALAŠSKEM

Start i cíl pochodu je na hvězdárně. Připraveny jsou trasy v délce 9 a 25 km a rovněž dvě cyklotrasy v délce 45 a 75 km.

Start v době od 9:00 do 10:00 hodin.

V cíli do 16:00 hodin pozorování Slunce dalekohledem, astronomické pohádky, zábavný program pro děti apod.

ŘÍJEN 1955

V dalším díle seriálu o životě na hvězdárně v roce 1955 nahlédneme do korespondence Josefa Dolečka, kterou vedl s úřady, kolegy, podporovateli a kamarády.

Přítel z Levice

1. 10. 1955: Astronomický kroužek při DO ved. A. Abraham

V korespondenci Josefa Dolečka se velmi často objevuje jméno Adama Abraháma z Levice, který byl v této době vedoucím astronomického kroužku při Domu Osvěty (DO). Z oslovení a informací, které si tuto mužové vyměňovali, vyplývá, že je pojila nejen astronomie, ale také přátelství.

„Milý Adame, ... My již konáme takové improvizované schůzky na hvězdárně každou středu, avšak to polooficiální otevření jsme museli odložit, poněvadž dosud není možné, aby nám do hvězdárny pustili vodu. ... Věřím však, že ještě v tomto století nám vodu pustí a pak musíte přijet.“

23. 10. 1955: Astronomický kroužek při DO ved. A. Abraham

V jednom z dopisů z října 1955 si Josef Doleček stěžuje na postup řemeslných prací na stavbě hvězdárny: „My stále klepeme na hvězdárně, ale povím Ti, že z tobo přišerného tempa řemeslnických prací by člověka trefil šlak. Co mělo být v květnu botové, tak teprve nyní objevili, že to nemohou vůbec dělat, poněvadž nemají potřebný materiál. Chvillemi mě chytá již zoufalství.“

17. 10. 1955: s. Maděra, Odbor kultury rady KNV Gottwaldov

Úřední korespondence byla i v této době nejdůležitější, ale také nejméně oblíbenou činností. Z dopisu se mimo jiné dozvídáme, že byly odeslány 2 exempláře krajského hlášení pro ministerstvo kultury, a dále pak 2 exempláře návrhu účastníků IV. celostátní astronomické konference. Zdánlivě nudná úřední korespondence obsahuje informace o astronomických kroužcích, které hvězdárna ve Valašském Meziříčí metodicky řídila: AK Buchlovice, Kroměříž, Slavičín, Veselí, Vsetín - 2krát, Holešov ZK Svit, LH Hodonín.

23. 10. 1955: dr. Hubert Slouka

Korespondence mezi Josefem Dolečkem a Hubertem Sloukou, který byl velkým podporovatelem hvězdářství ve Valašském Meziříčí, byla velmi častá. Obsah jejich vzájemné korespondence se zpravidla věnuje dostavbě hvězdárny. V níže uvedené citaci Josef Doleček informuje o aktivitách na hvězdárně, která ještě nebyla v oficiálním provozu.

„Milý Huberte, ... Jinak konáme každou středu pravidelné schůzky na hvězdárně s přednáškami s pěknou návštěvou. Nejmenší návštěva byla zatím 57 účastníků. Chceme dělat kurs broušení.Poznejte souhvězdí“ už je ve zdejším knihupecpvi z větší části rozebrána. Já sám už prodal 12 výtisků.“

(Mgr. Radek Krans, Hvězdárna Valašské Meziříčí)

INFORMACE

Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o. přijímá závazné objednávky **Hvězdářské ročenky** na rok 2016.

Objednávejte elektronickou poštou na astromsikova@astrovm.cz nebo telefonicky na číslo 571 611 928.

* * *

Dne 9. září 2015 rozhodl Výkonný výbor České astronomické společnosti o **zvýšení členského poplatku**. Bylo rozhodnuto, že zvýšení bude činit 100 Kč ročně.

Výdělečně činní členové ČAS budou na rok 2016 platit členský příspěvek ve výši 500 Kč, nevýdělečně činní 400 Kč ročně.

Závěrem ještě členům ČAS připomínáme, že členské příspěvky na rok 2016 by měly být uhrazeny do 15. listopadu 2015.

RŮZNÉ

Konec letního času

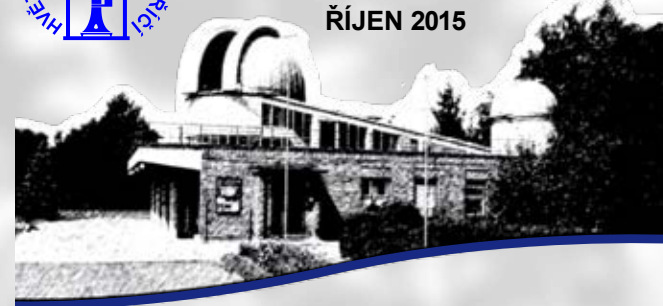
Letní čas skončí v neděli **25. října 2015**, kdy se ve **3:00 SELČ** (středoevropského letního času) posunou hodiny na 2:00 SEČ (středoevropského času), tedy o jednu hodinu zpět. Noc tak bude právě o jednu hodinu delší.

PROGRAMOVÝ ZPRÁVODAJ HVĚZDÁRNY VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ, PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE ZLÍNSKÉHO KRAJE A VALAŠSKÉ ASTRONOMICKÉ SPOLEČNOSTI

Vydává Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o.: Vsetínská 78, 757 01 Valašské Meziříčí
tel./fax: 571 611 928; E-mail: info@astrovm.cz; URL: www.astrovm.cz

Sazba a tisk: Hvězdárna Valašské Meziříčí, p. o.

HVĚZDÁRNA
VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ
ŘÍJEN 2015

Detaily na povrchu trpasličí planety Pluto
(foto: sonda New Horizons/NASA)